

ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ

ΠΩΣ ΕΓΙΝΕ Ο ΜΥΣΣΕ ΘΕΑΤΡΙΚΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΥΣ

Το πρώτο θεατρικό έργο του Μυσσέ. Και η πρώτη του απογοήτευσις. Το έργον παίζεται επί τέλους, και αποτυγχάνει. Παταγωδώς. Τα γαυρώματα τών κοιτικών. Ο Μυσσέ όρκίζεται να μη ξαναγράψη θεατρικά έργα. Οι διάλογοι του. Της τύχης τα γραμμένα. «Το Καπρίτσιο». Ο θριαμβεύς της Ντεσπρέ. Στο Παρίσι. Ο Μυσσέ δρέπει δάφνης. Το μυστικό της έπιτυχίας του. Μυσσέ και Σκριμπ κ.τ.λ. κ.τ.λ.

ΑΛΦΡΕΔΟΣ ντε Μυσσέ εινε γνωστός στο πολύ κοινό σκεδόν μόνον ως ποιητής. Και όμως ο Μυσσέ υπήρξε ένας απ' τους μεγαλειότερους γαλλούς θεατρικούς συγγραφείς του περασμένου αιώ- νος, έρχόμενος εθνός άρσεως μετά τον Ουγκώ και τον Αλέξανδρο Λουμά και θεωρούμενος άνω- τέρως κι' απ' αυτόν ακόμη τον περίφημο Σκριμπ. Ο Μυσσέ έγινε γνωστός και συμπάθης στο γαλ- λικό και στο ευρωπαϊκό κοινό, πρώτα ως θεατρικός συγγραφέας και έπειτα ως ποιητής.

Το περίεργο εινε ότι ο Μυσσέ εινε την πιο παράξενη σταδιοδρο- μιά απ' όλους τους θεατρικούς συγγραφείς τών αιώνων. Κατά το 1830 όταν ήταν ακόμη εικοσι έτην εινε γράφει ένα μικρό θεατρικό έργο, σέ τρεις εικόνες, με τόν τίτλο *Νύχτα Βενετσιάνικη*, και τό πήξε στον περίφημο διευθυντή του θεάτρου "Οντεόν", Χάρελ. Ο Χάρελ όμως δεν τό βρήκε και πολύ αλό. Ήταν ή εποχή που εί- χαν πρωτοπαύχθι στο Παρίσι, μέ θρημαφρενική έπιτυχία, ο "Ερνάν- νης" του Βικτωρος Ουγκώ, και ο "Ερικός Ζος και ή Αύλη του Λουρά πατέρα", και τό παρισινό κοί ο δεν μπορούσε ν' ανεχθή τό έργο μετ'άς άσιας. Ωστόσο ο Χάρ- ελ έπειδή δεν ήθελε ν' απογοητευθή έναν συμπάθη νέον, σάν τον Μυσσέ, τό έπλε :

— Περμένετε άρην καιρό, φιλά- χτε τό έργο σας, κι' άμα μου παρου- σιασθή ευκαιρία, θα κάμω ότι μπο- ρέσω γιά να τό ανεβάσω.

Η ευκαιρία αυτή δεν άρχισε να παρουσιασθή. Όταν τό κοινό άρξισε να βαρύνεται πλέον τό έργο του Λου- μά, ο "Ερικός Ζος και ή Αύλη του", ο Χάρελ, παρήγγειλε στον "Αλ. Λου- μά (πατέρα) να του γράφει ένα νέο έργο σέ 23 εικόνες, με βίαιη την ζωή του Μεγάλου Ναπολέοντος. Αλλά ο Λουμάς άρχισε να γράφει τό έργο αλ- τό, κ' έννομιεταξύ ο Χάρελ που δεν εινε άλλο έργο πρόχειρο γιά ν' ανεβάση, θυμήθηκε τον Μυσσέ. "Εστίτε άμέ- σως και τον φώναξε, πήξε τό χειρό- γραφό του κι' έπειτα από μερικάς βδομάδες ή Βενετσιάνικη Νύχτα παίχθηκε στο "Οντεόν". Το έργο ό- μως ήταν μετριώτατο κι' ή αποτυχία του παταγώδη! "Ολοι άνειστέροις οι κριτικοί τών έφημερίδων ερίχθη- καν αλύτιστα κατά του νεαρού συγ- γραφέως, ένας μάλιστα έγραψε επί λέξε, γιά τον Μυσσέ : *«Τό όνομα τού συγγραφέως αυτού, δεν θα κατορ- θώση, στον αιώνα τών άπαντα, να βγί απ' την άράνια»...*

Τότε θα ρωτήτε πώς έγινε άρ- γότερα θεατρικός συγγραφέας :

Απλούστατα έχοντας την πεποι- θησι ότι δεν εινε τάλαντο θεατρικού συγγραφέως, άρχισε να γράφει σ' έ- φημερίδες και περιοδικά διαλόγους μικρούς στην άρχη κι' έπειτα μεγάλους, στους όποιους, φυσικά, δεν ήταν καθόλου υποχρεωμένος ν' άκολουθή κανένα κανονία σκηνη- κής τέχνης. Έγραφε μόνο κατά τας έντιμότητας της φαντασίας του. Στο νέο αυτό είδος έσημείωσε τόσο καταπληκτική έπιτυχία, ώστε τό μεγάλο παγκόσμιο περιοδικό "Επιθεωρητής" τών Λύο Κοόμων, τό προέλαβε ως τακτικό συνεργάτη του, μόνο και μόνο, γιά να γράφει διαλόγους. Τέσσερα όλόκληρα χρόνια απ' τό 1833 έως τό 1837, ο Μυσσέ έγραψε διαλόγους στην "Επιθεω- ρησι τών Λύο Κοόμων". Ωστόσο όσο κι' άν ήταν όφαισι οι διάλογοι αυτοί, οι κριτικοί ήταν βέβαισι ότι δεν μπο- ρούσαν να παίχθουν στο θέατρο.

Κατά τό 1846 όμως συνέβη ένα περιστατικό μοναδικό στα θεατρικά χρονικά. Μιά διάσημος γαλλίς ήθοποιός, ή κυρία "Αλαν Ντεσπρέ, ή όποία επί πολλά έτη έπαιξε στο Γαλλικό θέατρο της Πετρο- ύπολεως, εινε ένα βράδυ σέ κάποιο Ρωσικό λαϊκό θέατρο να παίζεται μια χαριτωμένη μονόπρακτη κο- μωδιούλα, ή όποία της άρσε ο περβολικός. Παρεκάλεσε τότε τον

διευθυντή του Ρωσικού θεάτρου να της την μεταφράση γιά να την παίη κι' αυτή. Φαντασθήτε όμως την έκπληξή της, όταν ά- κουσε τον Ρώσο διευθυντή να της λέη, ότι τό μονόπρακτο εκείνο εινε μεταφρασθή απ' τό γαλλικό και ότι δεν ήταν τίποτε άλλο. Από ένα διάλογο του "Αλφρέδου ντε Μυσσέ, ό όποίος εινε δημοσιευθή με τόν τίτλο *«Καπρίτσιο»* στην "Επιθεωρησι τών Λύο Κοόμων", πριν από λίγα χρόνια. Κατενόουσασμένη γιά την πληροφορία εκείνη ή γαλλίς ήθοποιός έπαιξε μετά μερικάς ήμέρες τόν διάλογο του Μυσσέ στο θέατρο της, παριστανής και της Αύλης του Τσαού. Η έπι- τυχία υπήρξε καταπληκτική. Και όταν έπειτα από λίγους μήνες, ή Ντεσπρέ έαναγόρευε στο Παρίσι και προσέληθη στην "Γαλλική Κομωδία", την πρώτη της ημερανιά ένόμισι του Παρισινού κοινού την έκαμε με τό "Καπρίτσιο" του Μυσσέ. Η έπιτυχία που έσημείω- σε κι' αυτή τή φορά υπήρξε πρωτοφανής. Οι παρισίνοι θεατρικοί και φιλολογικοί κύκλοι, και περισσότερο απ' όλους οι κριτικοί τών έφημερίδων, έβριαν καταπληκτική τα μάτια τους.

Ο Θεόφιλος Γκωτιέ έγραψε την επομένη της παραστάσεως αυ- τής μια ένθουσιώδη κριτική, ή όποια κατέληξε ως εξής :

«Την έπιτυχία του ό Μυσσέ την όφείλει στο ότι έγραψε τα άρι- στοτελλικά τον αιά χωρίς ν' φαν- ταστεί ότι θα ήταν υποχρεωμένος να τό ανεβάση και στο θέατρο... Γι' αυτό εινε τόσο ζωηρά και πνευμα- τώδη. Καταβάνε γοιφονιάς τα πώς δεν θα ένίετο ο στόχος του τρομερού περβολικού τών διοπτρών του κοινού και προπάντων των κρι- τικών».

Έπειτα από λίγες ήμέρες ό έκδό- της Σαρπαντιά άφώτισε αντι 5000 φράγκων τα συγγραμματα δικαίωματα του Μυσσέ γιά τό "Καπρίτσιο".

Τον Απρίλιο του έπόμενου έτους 1848 παίχθηκε στην "Γαλλική Κομω- δια" ένα άλλο έργο του Μυσσέ, δημο- σιευμένο πρό καιρού στην "Επιθεω- ρησι τών Λύο Κοόμων" τό *«Μιά πορ- τρέτα πρέτα να εινε αναζητή ή χείστη»*, με πρωταγωνίστρια πάλι την "Αλαν Ντεσπρέ". Έπίσης έπειτα από τρεις μήνες παίχθηκε στο ίδιο θέατρο τό *«Λέν πρέτα κανείς να ορκίζεται γιά τίποτα»*. Με τό έργο αυτό ντεπλουτά- ρεσ άργότερα και ό διάσημος ήθο- ποιός Γκωτιέ.

Από τής εποχής αυτής άρχισαν να παίζεται τό ένα μετά τό άλλο τα έργα του Μυσσέ "Ανεβίβασθησαν επί σειρά ο "Chaudeller", ό "Αντρέα ντε Σάγρο", τό *«Καπρίτσιο της Μαριάν- νης»*, ή "Μπετίνα", τό *«Λέν παίζει κα- νείς με τόν έρωτα»*, τό *«Φαντάσι»*, τό *«Μπαρμπερινό τού Λορεντζάκης»*, τό *«Τι σκέπτονται τά κορίτσια»*.

Οι συγγραφείς και οι κριτικοί δεν μπορούσαν πάλι να χωνέωουν τόν Μυσσέ γιά τες τόσες έπιτυχίες του.

Το βράδυ της ημετέρας του "Chaudeller" ό διάσημος θεατρ- κός συγγραφέας Σκριμπ, μόλις εινε σ' ένα διάλειμμα τών Μυσσέ, στο φουαγιέ τού θεάτρου, τον σταμάτησε και τόν ρώτησε :

— Η κομωδιά σας μου άρσε άφάνταστα. Ποιά εινε τό μυστι- κός σας με τό όποιο έπιτυγχάτε τόσο όφαια ;

— Το δικό σας τό μυστικό τόσο εύκολο ; ρώτησε ό Μυσσέ.

— Το δικό μου μυστικό, άποκρίθηκε ό Σκριμπ, εινε ότι έπαιχθ' ο να διασκεδάσω τό κοινό

— Ε λοιπόν, τό δικό μου μυστικό εινε αντίθετος ότι έπαιχθ' ο να διασκεδάσω τόν έαυτό μου !...

Ο "Αλφρέδος ντε Μυσσέ"

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

Η άσπρες τρίχες δεν κάνουν τή γνόφι.

Ακόμα δεν έπέθανα κι' άνά- ψαν τά κερά μου.

Άλλοι στον καλομάθητον όσο να κακομάθη.

